

BEZBEDNOSNI LIST u skladu sa Pravilnikom o sadržaju bezbednosnog lista
(Sl. glasnik RS, 100/11)

Momentum F®

Strana 1 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

1. IDENTIFIKACIJA HEMIKALIJE I PODACI O LICU KOJE STAVLJA HEMIKALIJU U PROMET

1.1. Identifikacija hemikalije
Sinonimi

Momentum F®
MCW 651 WDG

1.2. Identifikovani način korišćenja hemikalije i načini korišćenja koji se ne preporučuju

Identifikovani način korišćenja Sredstvo za zaštitu bilja: Fungicid
Načini korišćenja koji se ne preporučuju Nijedno posebno

1.3. Podaci o snadbevaču

Proizvođač Adama Makhteshim Ltd.
PO Box 60, Beer Sheva 8410001 Israel
Fax : +972-8-6296848
SDS@adama.com
Uvoznik i distributer Adama SRB doo Beograd, Bulevar Mihajla Pupina 6,
PC Ušće, X sprat, 11070 Novi Beograd, Srbija
Tel: 011-7858-500
Elektronska adresa lica zaduženog za
bezbednosni list sofija.icitovic@adama.com

1.4. Broj telefona za hitne slučajeve

Centar za kontrolu trovanja VMA, Beograd
011-266-27-55, 011-3608-440

2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI

2.1. Klasifikacija hemikalije

Klasifikacija u skladu sa CLP/GHS pravilnikom Karcinogenost, kat. 2 – H351
Opasnost po vodenu životnu sredinu, akutno, kat.1-H400

2.2. Elementi obeležavanja

Elementi obeležavanja u skladu sa CLP/GHS pravilnikom

Piktogrami

Reč upozorenja

Pažnja

Obaveštenja o opasnosti (H)

H351 - Sumnja se da može da dovede do pojave karcinoma.
H400- Veoma toksično po živi svet u vodi.

Dodatna obaveštenja o opasnosti

EUH 208 - Sadrži folpet. Može da izazove alergijsku reakciju.
EUH 401 - Pridržavati se uputstva za upotrebu da bi se izbegli rizici po zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Momentum F®

Strana 2 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

2. IDENTIFIKACIJA OPASNOSTI (nastavak)

2.2. Elementi obeležavanja

Elementi obeležavanja u skladu sa CLP/GHS pravilnikom

Obaveštenja o merama predostrožnosti (P)

P102 - Čuvati van domašaja dece.
P201 - Pribaviti posebna uputstva pre upotrebe.
P280 - Nositi zaštitne rukavice/zaštitnu odeću/zaštitne naočare/zaštitu za lice.
P501 - Odlaganje sadržaja/ambalaže na mesto namenjeno za prikupljanje rizičnog ili specijalnog otpada..

Dodatne oznake bezbednosti

SP 1 - Sprečiti zagađenje voda sredstvom za zaštitu bilja ili njegovom ambalažom. Uređaje za primenu sredstva za zaštitu bilja ne čistiti u blizini površinskih voda.

2.3. Ostale opasnosti

Nema dostupnih informacija.

3. SASTAV / PODACI O SASTOJJCIMA

3.2. Smeša

Naziv supstance	Sadržaj supstance u %	CAS broj	EC broj	Indeks broj	Klasifikacija prema CLP/GHS pravilniku	M-faktor	REACH Registracioni broj
Fosetil-aluminijum	47-52	39148-24-8	254-320-2	006-095-00-5	Teško oštećenje oka, kat.1 (H318)	-	-
Folpet	22-27	133-07-3	205-088-6	613-045-00-1	Akutna toksičnost-inhalaciono, kat.4 (H332) Iritacija oka, kat.2 (H319) Senzibilizacija kože, kat.1 (H317) Karcinogenost, kat.2 (H351) Opasnost po vodenu životnu sredinu-akutno, kat. 1 (H400)	M=10	-

Spisak oznaka obaveštenja o opasnosti (H) sa pripadajućim tekstom je naveden u odeljku 16.

4. MERE PRVE POMOĆI

4.1. Opis mera prve pomoći

Opšti savet

U slučaju nesreće ili lošeg zdravstvenog stanja odmah potražite medicinsku pomoć (pokažite uputstvo ili bezbednosni list ukoliko ste u mogućnosti). Prva pomoć: vodite računa o samozaštiti!

Ukoliko se udahne

Ekspoziranu osobu izvesti na svež vazduh. Ako je disanje nepravilno ili zaustavljeno, primenite veštačko disanje. Obratite se lekaru.

Kontakt sa kožom

Operite kožu sa dosta vode i sapuna. Skinite kontaminiranu odeću. Konsultujte lekara ukoliko je potrebno.

Kontakt sa očima

Odmah isperite sa dosta vode. Uklonite kontaktna sočiva, ukoliko postoje, i nastavite ispiranje širom otvorenih očiju, u trajanju od najmanje 15 minuta. Ukoliko je potrebno obratite se lekaru.

Gutanje

Isperite usta i popite dosta vode. Ukoliko se simptomi ne povlače obratite se lekaru.

Momentum F[®]

Strana 3 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

4.2. Najvažniji simptomi i efekti, akutni i odloženi

Nije poznato

4.3. Hitna medicinska pomoć i poseban tretman

Ne postoji specifični antidot. Terapija je simptomatska i potporna.

5. MERE ZA GAŠENJE POŽARA

5.1. Sredstva za gašenje požara

Odgovarajuća sredstva za gašenje požara

Koristiti odgovarajuća sredstva za gašenje požara prilagođena situaciji i sredini.

5.2. Posebne opasnosti koje mogu nastati od smeše

Posebne opasnosti

Nisu poznate posebne opasnosti.

5.3. Savet za vatrogasce

Posebna zaštitna oprema za vatrogasce

Nositi kompletnu zaštitnu opremu, uključujući aparat sa zatvorenim sistemom za disanje.

6. MERE U SLUČAJU UDESA

6.1. Lične predostrožnosti, zaštitna oprema i postupci u slučaju udesa

Koristiti odgovarajuću zaštitnu opremu, odelo, rukavice, zaštitna sredstva za oči/lice. Sprečiti kontakt sa kožom i očima. Evakuisati ljude na bezbedno područje, dalje od izvora curenja.

6.2. Predostrožnosti koje se odnose na životnu sredinu

Ovu hemikaliju i njenu ambalažu odložiti na mesto za prikupljanje opasnog i posebnog otpada, u skladu sa nacionalnim propisima. Sprečiti oticanje u kanalizacionu mrežu i životnu sredinu. Ukoliko ovaj proizvod dospe u površinske vode, obavestiti o tome nadležne organe.

6.3. Mere koje treba preduzeti i materijal za sprečavanje širenja i sanaciju

Pokupiti prosuti materijal mehanički, odložiti u odgovarajuće kontejnere za odlaganje otpada.

6.4. Upućivanje na druga poglavlja

Vidi odeljake 8 i 13.

7. RUKOVANJE I SKLADIŠTENJE

7.1. Predostrožnosti za bezbedno rukovanje

Pridržavati se svih mera predostrožnosti kako bi se izbegao kontakt sa hemikalijom. Sprečiti kontakt sa kožom i očima. Nositi odgovarajuću zaštitnu odeću, rukavice i zaštitna sredstva za lice/oči. Obezbediti adekvatnu ventilaciju. Oprati kontaminiranu odeću pre ponovne upotrebe. Ne jesti, ne piti i ne pušiti prilikom upotrebe ovog proizvoda.

7.2. Uslovi za bezbedno skladištenje, uključujući nekompatibilnosti

Čuvati isključivo u originalnoj, dobro zatvorenoj ambalaži na suvom i dobro provetrenom mestu. Čuvati van domašaja dece. Čuvati dalje od hrane, pića i hrane za životinje.

7.3. Posebni načini korišćenja

Nema dostupnih informacija

8. KONTROLA IZLOŽENOSTI

8.1. Parametri kontrole izloženosti

Hemijski naziv	Italija	Portugalija	Holandija	Finska	Danska
Fosetil-aluminijum 39148-24-8			TWA: 0,05 mg/m ³		

Momentum F[®]

Strana 4 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

8. KONTROLA IZLOŽENOSTI (nastavak)

8.2. Kontrola izloženosti i lična zaštita

Tehnička kontrola	Obezbediti adekvatnu ventilaciju
Lične mere zaštite	
Zaštita disajnih organa	Nositi odgovarajuću zaštitnu opremu za disanje.
Zaštita za oči	Nositi zaštitne naočare ili štitnik za lice.
Zaštita kože ruku	Nositi odgovarajuće nepropusne rukavice.
Zaštita kože	Nosite odgovarajuću zaštitnu odeću i gumene čizme.

9. FIZIČKA I HEMIJSKA SVOJSTVA

9.1. Podaci o osnovnim fizičkim i hemijskim svojstvima hemikalije

Izgled	
Agregatno stanje	Čvrsto (granule)
Boja	Bež
Miris	Blago slatkast
Prag mirisa	Nema dostupnih podataka
pH	2-3 (1% rastvor)
Tačka mržnjenja/Tačka topljenja	Nema dostupnih podataka
Početna tačka ključanja	Nema dostupnih podataka
Tačka paljenja	Nema dostupnih podataka
Brzina isparavanja	Nije primenljivo
Zapaljivost (čvrsto, gasovito)	Nije zapaljivo
Gornja/donja granica zapaljivosti ili eksplozivnosti	Nema dostupnih podataka
Napon pare	Nema dostupnih podataka
Gustina pare	Nema dostupnih podataka
Relativna gustina	Nema dostupnih podataka
Rastvorljivost	Nema dostupnih podataka
Koeficijent raspodele u sistemu n-oktanol/voda	
Temperatura samopaljenja	>404 °C
Temperatura razlaganja	Nema dostupnih podataka
Viskozitet	Nije primenljivo
Eksplozivna svojstva	Nije eksplozivno
Oksidujuća svojstva	Nije oksidativno

9.2. Ostali podaci

Površinski pritisak	0,69 g/ml
Površinski napon	Nije primenljivo

10. REAKTIVNOST I STABILNOST

10.1. Reaktivnost

Nema dostupnih podataka

10.2. Hemijska stabilnost

Stabilno u normalnim uslovima.

10.3. Moгуćnost nastanka opasnih reakcija

Nema ih prilikom preporučene upotrebe

10.4. Uslovi koje treba izbegavati

Toplota, plamen i varnice

Momentum F®

Strana 5 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

10. REAKTIVNOST I STABILNOST (nastavak)

10.5. Nekompatibilni materijali

Nema dostupnih informacija.

10.6. Opasni proizvodi razgradnje

Ni jedan u normalnim uslovima.

11. TOKSIKOLOŠKI PODACI

11.1. Podaci o toksičnim efektima smeše

Akutna toksičnost

	Vrednost	Vrsta organizma	Metoda
Oralna LD ₅₀	> 2000 mg/kg	Pacov	OECD 423
Dermalna LD ₅₀	> 2000 mg/kg	Pacov	OECD 402
Inhalaciona LC ₅₀	> 1,02 mg/l/4h	Pacov	OECD 403
Korozivno oštećenje kože/iritacija	Nije iritativno	Zec	OECD 404
Teško oštećenje oka/iritacija oka	Nije iritativno	Zec	OECD 405
Senzibilizacija respiratornih organa ili kože	Nije senzibilizator kože	Zamorče	OECD 406

Mutagenost germinativnih ćelija

Folpet: Nije klasifikovano; Fosetil-Al: Nije klasifikovano;

Karcinogenost

Folpet: Sumnja se da može da dovede do pojave karcinoma; Fosetil-Al: Nije karcinogeno;

Toksičnost po reprodukciju

Folpet: Nije toksično po reproduktivni sistem; Fosetil-Al: Nije toksično po reproduktivni sistem

Specifična toksičnost za ciljni organ - jednokratna izloženost

Folpet: Nema dostupnih informacija; Fosetil-Al: Nema dostupnih informacija;

Specifična toksičnost za ciljni organ - višekratna izloženost

Folpet: Nema dostupnih informacija; Fosetil-Al: Nema dostupnih informacija;

Opasnost od aspiracije

Folpet: Nema dostupnih informacija; Fosetil-Al: Nema dostupnih informacija;

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODACI

12.1. Toksičnost

Toksičnost za vodene organizme

	Vrednost	Vrsta organizma	Metoda	Napomena
Ribe, 96 h LC ₅₀	0,283 mg/l	<i>Oncorhynchus mykiss</i>	OECD 203	Polu-statičan
Rakovi, 48h EC ₅₀	2,76 mg/l	<i>Daphnia magna</i>	OECD 202	Statičan
Alge, 72 h EC ₅₀	28,1 mg/l	<i>P. subcapitata</i>	OECD 201	

Toksičnost za kopnene organizme

	Vrednost	Vrsta organizma	Metoda	Napomena
Ptice, LD ₅₀ mg/kg	Fosetil-Al: 4997 Folpet: >2510	<i>Coturnix japonica</i> <i>Bobwhite quail</i>	EPA 71-1	7 dana
Pčele, LD ₅₀ oralno µg/ pčeli	Fosetil-Al: 462 Folpet: >236		EPPO 170 (1992) EPPO 170 (1992)	

12.2. Perzistentnost i razgradljivost

Abiotička razgradljivost

	Vrednost	Metoda	Napomena
Voda, DT ₅₀	Fosetil-Al : ---- Folpet: <0,05	SETAC OECD 111	pH 5, 7, 9 pH 7

Momentum F®

Strana 6 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

12. EKOTOKSIKOLOŠKI PODACI (nastavak)

Zemljište, DT₅₀	Fosetil-Al: 3		aerobno pH 4,3-7,6; 20° C
	Folpet: 4,3 dana	SETAC	25 °C
<u>Biotička razgradljivost</u>	Fosetil-Al: Lako biorazgradivo	OECD 301 B	
	Folpet: Lako biorazgradivo	OECD 301 B	

12.3. Potencijal bioakumulacije

	Vrednost	Metoda	Napomena
Koeficijent raspodele u sistemu n-oktanol/voda	Fosetil-Al: -2,1 Folpet: 3,017	OECD 107	20 °C
Faktor biokoncentracije (BFC)	Fosetil-Al: ---- Folpet: 56	OECD 305E	Nizak bioakumulacioni potencijal

12.4. Mobilnost u zemljištu

Adsorpcija/desorpcija	Vrednost	Metod	Napomena
Folpet: 304			Koc

12.5. Rezultati PBT i vPvB procene

Komponente ove formulacije ne ispunjavaju kriterijume za klasifikaciju hemikalije kao PBT ili vPvB

12.6. Ostali štetni efekti

Nema dostupnih informacija.

13. ODLAGANJE

13.1. Metode tretmana otpada

Neiskorišćeni proizvod upotrebiti ponovo, kada je to moguće. Ostatak proizvoda treba smatrati posebnim opasnim otpadom. Stepenn opasnosti otpada od ovog proizvoda treba da se proceni u skladu sa važećim propisima. Odlaganje otpada vršiti preko ovlašćenih firmi u skladu sa nacionalnim i lokalnim propisima. Kontaminirana ambalaža se mora reciklirati ili odlagati u skladu sa nacionalnim propisima za upravljanje otpadom. Sa ostacima proizvoda postupati u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom (Sl. glasnik RS br.36/09, 88/10, 14/16 i 95/18), a sa ambalažom u skladu sa Zakonom o ambalaži i ambalažnom otpadu (Sl. glasnik RS br.36/09 i 95/18).

14. PODACI O TRANSPORTU

Pomorski saobraćaj IMO-IMDG

14.1. UN broj	3077
14.2. UN naziv za teret u transportu	SUPSTANCA OPASNA PO ŽIVOTNU SREDINU, ČVRSTO, N.O.S. (Folpet)
14.3. Klasa opasnosti	9
14.4. Ambalažna grupa	III
14.5. Zagađivač mora	Da
14.6. Posebne predostrožnosti za korisnika	

Kopneni saobraćaj ADR/RID

14.1. UN broj	3077
14.2. UN naziv za teret u transportu	SUPSTANCA OPASNA PO ŽIVOTNU SREDINU, ČVRSTO, N.O.S. (Folpet)
14.3. Klasa opasnosti	9
14.4. Ambalažna grupa	III
14.5. Opasnost po životnu sredinu	Da
14.6. Posebne predostrožnosti za korisnika	

Momentum F®

Strana 7 od 7
Izmenjeno izdanje br. 3
Datum: 07/08/2017
Zamenjuje: 31/12/2014

14. PODACI O TRANSPORTU

Vazdušni saobraćaj ICAO/IATA

14.1. UN broj	3077
14.2. UN naziv za teret u transportu	SUPSTANCA OPASNA PO ŽIVOTNU SREDINU, ČVRSTO, N.O.S. (Folpet)
14.3. Klasa opasnosti	9
14.4. Ambalažna grupa	III
14.5. Opasnost po životnu sredinu	Da
14.6. Posebne predostrožnosti za korisnika	

14. PODACI O TRANSPORTU (nastavak)

14.7. Transport u rasutom stanju prema Prilogu II MARPOL 73/78 i prema IBC Code
Nije primenjivo

*Napomena: UN3077 i UN3082 – Ovi proizvodi se mogu transportovati kao bezopasna roba pod specijalnim odredbama IMDG koda 2.10.2.7; ADR SP375 i ICAO/IATA A197 kada su pakovani pojedinačno ili je unutrašnja ambalaža do 5 L za tečnosti, odnosno do 5 kg za supstance u čvrstom agregatnom stanju.

15. REGULATORNI PODACI

15.1. Propisi u vezi sa bezbednošću, zdravljem i životnom sredinom

Pravilnik o sadržaju bezbednosnog lista (Sl. glasnik RS, br 100/11)

Pravilnik o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN ("Sl. glasnik RS", br 105/13, 52/17 i 21/19).

15.2. Procena bezbednosti hemikalije

Nema dostupnih informacija, jer nije rađena. Sredstva za zaštitu bilja podležu drugačijem režimu procene.

16. OSTALI PODACI

Spisak skraćenica

CLP/GHS - Pravilnik o klasifikaciji, pakovanju, obeležavanju i oglašavanju hemikalije i određenog proizvoda u skladu sa Globalno harmonizovanim sistemom za klasifikaciju i obeležavanje UN ("Sl. glasnik RS", br 105/2013)

PBT – Perzistentna, bioakumulativna i toksična supstanca

vPvB – Veoma perzistentna, veoma bioakumulativna supstanca

LD₅₀ – Srednja smrtna doza

LC₅₀ – Srednja smrtna koncentracija

EC₅₀ – Srednja efikasna koncentracija

Spisak obaveštenja o opasnosti (H) sa pripadajućim tekstom u odeljku 3

H317 - Može da izazove alergijske reakcije na koži.

H318 - Dovodi do teškog oštećenja oka.

H319 - Dovodi do jake iritacije oka.

H332 - Štetno ako se udiše.

H351 - Sumnja se da može da dovede do pojave karcinoma.

H400 - Veoma toksično po živi svet u vodi.

Napomena za korisnike:

Informacije koje sadrži ova lista su zasnovane na našim saznanjima na dan poslednje verzije. Korisnici moraju da potvrde pogodnost i temeljnost datih informacije u skladu sa svakom specifičnom primenom ovog proizvoda. Ovaj dokument se ne sme smatrati garancijom bilo koje specifične karakteristike ovog proizvoda. Upotreba ovog proizvoda ne podleže našoj direktnoj kontroli pa stoga korisnici moraju na osnovu svoje lične odgovornosti da se pridržavaju važećih zdravstvenih i bezbednosnih zakona i propisa. Proizvođač je oslobođen svake odgovornosti koja proistekne iz neadekvatne upotrebe.

Kraj dokumenta